

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/436/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612221876
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Soga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7612221876.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Sogu a sudcov JUDr. Dany Veščíkovej a JUDr. Dany Bystrianskej v právnej veci žalobkyni A. E., C. N. D., D. XXX/XXX, zast. JUDr. Jánom Burocim, advokátom, Za Šestnástkou 17, Spišská Nová Ves, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Košice, B. Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 14.4.2015 č.k. 10C/126/2014-161 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni na účet advokáta JUDr. Jána Burociho trovy odvolacieho konania 72,93 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa preskúmaným rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn. 2C/82/2012 zo dňa 19.1.2012.

Odložil vykonateľnosť uvedeného rozhodcovského rozsudku do právoplatnosti skončenia tohto konania.

Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania 504,10 eur na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť štátu na účet súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 331,50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp.zn. 2C/82/2012 je tá skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poistných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu,

že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy. Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná.

Súd má tiež za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to tvrdil odporca. Odporca poukázal pritom na osobitné zmluvné dojednania, ktoré navrhovateľka samostatne podpísala. V prvom rade súd poukazuje na to, že odporca nepreukázal skutočnosť, aby bola navrhovateľka riadne oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že navrhovateľka všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísala ešte neznamená, že navrhovateľka sa skutočne mala možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby navrhovateľ ako priemerný spotrebiteľ mal možnosť si ich prečítať a aby pochopil ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli navrhovateľom podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že navrhovateľka podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačeneho formulára poistných podmienok. Zo strany odporcu nebolo preukázané jeho tvrdenie, že navrhovateľka ako spotrebiteľ mala možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah. Táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo všeobecných poistných podmienok a ani z osobitných zmluvných dojednaní. Súd vypočul sprostredkovateľku poistenia, ktorá potvrdila, že klientov neupozornila na to, že rozhodcovskú doložku nemusia podpísať, tiež uviedla, že klientka musela podpísať všetky kolónky, podpísanie rozhodcovskej doložky bolo nevyhnutnou súčasťou uzavretia zmluvy.

Rozhodcovskú doložku robí neplatnou však aj ust. § 8 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého zmluvné strany sa v rozhodcovskej zmluve môžu dohodnúť na osobe rozhodcu (rozhodcov) alebo na postupe jeho dodatočného ustanovenia. Podľa § 12 ods. 6, zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu. V tom prípade platí, že sa podrobujú predpisom stáleho rozhodcovského súdu podľa § 13 a 14, ktoré sú platné v čase začatia rozhodcovského konania pred týmto stálym rozhodcovským súdom, ak sa v rozhodcovskej zmluve nedohodli inak. V rozhodcovskej doložke je uvedené, že spory sa budú riešiť pred Stálym rozhodcovským súdom, avšak vôbec ho neurčili, preto nie je možné ustáliť, že sa podrobujú predpisom teda rokovaciemu poriadku tohto súdu. Toto dojednanie je teda neurčité a nejasné a ako také je samo o sebe neprijateľnou doložkou a teda aj neplatným zmluvným dojednaním.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach, je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne odporca. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, totiž zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V danej veci sa rozhodcovské konanie uskutočnilo na rozhodcovskom súde podľa výberu odporcu bez toho, aby tento výber mal navrhovateľ možnosť akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v

spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu žalobkyne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Navrhovateľka v žalobnom návrhu žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C/82/2012. V citovanom ustanovení § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. nie sú vymedzené podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Je však nepochybné, že dôvody odkladu musia spočívať na úvahe súdu o možnom úspechu vo veci samej a v zabránení výkonu predmetného rozhodnutia. Právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom spôsobilým na vymáhanie plnení v ňom priznaných žalovanému. Účelom odkladu vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia je ochrana toho, kto o odklad žiada. Je zrejmé, že napriek prebiehajúcej súdnej konaní žalovaný má právo domáhať sa výkonu predmetného rozhodnutia. V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku mala navrhovateľka úspech, rozhodnutie však nie je právoplatné. Súd má preto za to, že sú splnené predpoklady povolenia odkladu vykonateľnosti daného rozhodcovského rozsudku. V opačnom prípade by totiž mohlo dôjsť k nútenému vymáhaniu plnení z neho vyplývajúcich už v priebehu tohto konania. Odkladom vykonateľnosti sa tak predíde možnému navýšovaniu nákladov, ktoré by mohli vzniknúť prípadnou exekúciou rozhodcovského rozsudku. Poukazujúc na uvedené súd rozhodol tak, že odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., a zaviazal odporcu, ktorý v konaní nemal úspech nahradiť navrhovateľke trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vyčíslených v zmysle § 10 ods. 1 a §13a ods. 1, vyhl. 655/2004 Z.z. za tieto úkony:

1. prevzatie a príprava zastúpenia 2012	58,69 Eur
2. písomné podanie na súd - žaloba	58,69 Eur
3. námietka k postúpeniu veci	58,69 Eur
4. odvolanie 16.1.2013	60,08 Eur
5. vyjadrenie vo veci	60,08 Eur
6. pojednávajúci dňa 18.11.2014	
odročené bez prejednávania veci 1	15,46 Eur
7. účasť na pojednávaní dňa 5.2.2015	64,54 Eur
8. účasť na pojednávaní dňa 14.4.2015	64,54 Eur
Spolu	440,77 Eur

Režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z.

3 x 7,63Eur, 2 x 7,81 Eur, 1 x 8,04 Eur, 2 x 8,39 Eur

Spolu 63,33 Eur

Spolu trovy právneho zastúpenia 504,10 Eur

Navrhovateľka je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal odporcu zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 3 písm. c/ sadzobníka súdnych poplatkov t.j. vo výške 331,50 Eur.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Má za to, že súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, keď tvrdí, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou. K takémuto záveru dospel preto, lebo nedostatočne zistil skutkový stav veci. Rozhodnutie považuje za zmatečné preto, že súd zrušil rozhodcovský rozsudok, ktorý v čase jeho zrušenia už prestal byť pre strany záväzný. Poukázal pritom na novelu Exekučného zákona č. 233/1995,

podľa ktorého exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor splňujúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1.1.2015 možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie.

K tomuto odvolaniu sa písomne vyjadrila žalobkyňa, navrhla rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny. Uplatnil náhradu trov konania za právne zastúpenie za úkon právnej služby, a to za prípravu odvolacieho konania a za podanie vyjadrenia k odvolaniu 2x 64,54 eur a 2x 8,39 eur, spolu 145,86 eur.

Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého rozhodcovská doložka nadiktovaná žalovaným bola opakovane vyhodnotená ako neprijateľná.

Krajský súd na základe podaného odvolania vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), rozsudok bol vyhlásený verejne v súlade s ust. § 156 ods. 1 O.s.p., pričom verejné vyhlásenie rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu v súlade s ust. § 156 ods. 3 O.s.p.

Odvolací súd po preskúmaní veci v súlade s ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a správne vo veci aj rozhodol.

Správne, výstižne a presvedčivé sú aj dôvody tohto rozsudku, na ktorého v celom rozsahu poukázal odvolací súd. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, na ktorého v celom rozsahu poukazuje.

Odvolací súd konštatuje, že nebol naplnený žiadny uplatnený odvolací dôvod. Pokiaľ ide o jednotlivé odvolacie námietky, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru o naplnení zákonných podmienok pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Keďže jeden z účastníkov rozhodcovského konania popieral platnosť rozhodcovskej zmluvy, ako žalobca a taktiež z vykonaného dokazovania je zrejmé, že bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a boli porušené všeobecná záväzná predpisy na ochranu spotrebiteľa. V konaní predovšetkým bolo nepochybne preukázané, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a preto súd prvého stupňa správne preskúmal podmienky jej neprijateľnosti podľa § 53 Občianskeho zákonníka.

Neobstojí tvrdenie k namietanému porušeniu procesných práv žalovaného, keďže zo zápisníc o pojednávaní vyplýva, že súd prvého stupňa postupoval v zmysle zákonných ustanovení o vedení pojednávania. O námietke, o prekvapivosti rozhodnutia odvolací súd udáva, že z obsahu spisu vyplýva, že rozhodnutie nie je prekvapivé, keďže spĺňa požiadavku predvídateľnosti pre účastníkov konania. Účastníci konania sa mali možnosť vyjadriť ku všetkým relevantným skutočnostiam do rozhodnutia vo veci samej a odôvodnenie napadnutého rozsudku má oporu vo vykonanom dokazovaní. Rovnako nebol naplnený odvolací dôvod, že konaním súdu prvého stupňa bola odňatá možnosť žalovanému pred súdom konať. Za ustálenej súdnej praxe rozhodnutie nie je preskúmateľné vtedy, že z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej, a právnymi závermi na strane druhej, resp. keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich žiadnej novej interpretácii odôvodnenia nevyplývajú. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, ide len o jeho ničím nepodložený subjektívny názor, lebo napadnutý rozsudok zodpovedá požiadavkám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a zásadám súdnej praxe.

Súd prvého stupňa pri posudzovaní rozhodcovskej doložky túto správne skúmal z pohľadu ochrany spotrebiteľa a správne uzavrel jej neprijateľnosť a tým aj neplatnosť preskúmvanej rozhodcovskej doložky.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania. Za advokátske zastúpenia, a to za jeden úkon právnej pomoci 64,54 eur a režijný paušál 8,39 eur, spolu 72,93 eur.

V prevyšujúcej časti náhradu trov tak, ako to uplatnil právny zástupca žalobkyne, nepriznal, keďže advokátska tarifa pozná prípravu a prevzatie zastupovania iba ako jediný úkon pri začatí zastupovania a nie aj v odvolacom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.